

Datum : 25 september 2005
Aan : commissie ZCW
Van : gedeputeerde mw. A. Kamp Tel.: 3640
Onderwerp : toelichting vraag en aanbod analyse bureau jeugdzorg

Aanleiding

De commissie Zorg, Cultuur en Welzijn heeft op 19 september jl. laten weten graag de hele vraag en aanbod analyse van bureau jeugdzorg Utrecht te willen ontvangen voorafgaand aan het werkbezoek van de commissie aan bureau jeugdzorg op 3 oktober as. U ontvangt hem hierbij met een toelichting van mijn kant.

Inleiding

In de Jeugdzorg heeft de provincie Utrecht, evenals andere provincies, te kampen met een toenemende vraag bij gelijkblijvende rijksmiddelen. Dat leidt tot wachtlijsten. Het is daarom belangrijk om periodiek inzicht te hebben in vraag en aanbod en om te kijken wat mogelijke maatregelen zijn. Op verzoek van de provincie heeft bureau jeugdzorg daarom een vraag en aanbod analyse gemaakt voor de Utrechtse jeugdzorg. In deze notitie beschrijft bureau jeugdzorg haar visie op de Utrechtse jeugdzorg. Een toelichting van de provincie is op zijn plaats omdat de informatie uit de analyse van bureau jeugdzorg vragen oproept en daarnaast niet altijd correct is weergegeven.

De conclusie

Bureau jeugdzorg concludeert op pagina 19 paragraaf 11, punt 1, dat eventuele extra middelen ingezet zouden moeten worden voor intensief ambulante en pleegzorg. Ik deel deze conclusie voor wat betreft de inhoudelijke keuze voor deze twee hulpvarianten. In de pleegzorg is door de provincie in 2005 €165.000,- extra geïnvesteerd en voor 2006, €500.000,-.

Wat betreft de extra middelen is het Rijk eerst verantwoordelijk voor het structureel beschikbaar stellen van voldoende middelen voor de jeugdzorg. Daarover hebben Rijk en IPO een bestuursakkoord besloten waarin het Rijk een genoegzaam financieel kader toezegt onder voorwaarden van verbetering van de doelmatigheid in de jeugdzorg. Die doelmatigheid wordt najaar 2005/ eerste helft 2006 onderzocht en zal dan waar mogelijk verder verbeterd worden. Daarna zal het Rijk dus over de brug moeten komen met "een genoegzaam financieel kader". Eventuele extra provinciale middelen zouden zich dan ook moeten beperken tot het overbruggen van de periode waarin aan de doelmatigheid wordt gewerkt. Verder verzocht Bureau jeugdzorg (conclusiepunt 2) de provincie het initiatief te nemen om met de instellingen in het "veld" en bureau jeugdzorg in gesprek te gaan, om te bepalen andere knelpunten, trends en de verborgen vragen de hoogste prioriteit moeten krijgen, hoe hier een actieplan op te maken is en welke partijen daarbij betrokken moeten worden. Bureau Jeugdzorg Utrecht wil de provincie als regievoerder verzoeken hier het initiatief toe te nemen. Dat initiatief heeft de provincie reeds genomen. De provincie pakt hierin haar regierol.

Paginagewijs**Pagina 3: opmerking vooraf***Registratiegegevens*

De afspraak is dat bureau jeugdzorg jaarlijks in het kader van de P&C cyclus voor de provincie een analyse schrijft over de vraag en aanbod in de Utrechtse jeugdzorg. In het kader van deze P&C cyclus levert bureau jeugdzorg ieder kwartaal beleidsinformatie aan conform het landelijk format. Zoals u in deze notitie kunt lezen zijn de gegevens over het tweede kwartaal 2005 niet betrouwbaar omdat bureau jeugdzorg is overgegaan naar een nieuw registratiesysteem. Het is daarom niet mogelijk om

wachttijstcijfers aan u te presenteren op de gebruikelijke manier. Een vergelijking met voorgaande kwartalen is dan ook niet mogelijk. Bureau jeugdzorg is niet alleen overgestapt naar een ander systeem maar heeft ook een nieuw beleidsformat, dit is een wettelijk vastgesteld, format. Er worden geen wachttijstcijfers meer gevraagd op basis van ambulante hulp, of residentiële hulp, maar op basis van functies en zorgvarianten. Als voorbeeld ziet u op pagina 5 dat bureau jeugdzorg nog de “oude terminologie” heeft gebruikt: intensief ambulant, zij heeft de nieuwe benaming eronder gezet: “jeugdhulp bij de cliënt thuis”. Dit betekent dat het in de toekomst niet mogelijk is om deze nieuwe functies te vertalen naar de oude functies en er dus geen goede betrouwbare vergelijkingen kunnen worden gemaakt met voorgaande kwartalen.

Pagina 4: vragen van de provincie

De provincie heeft een aantal vragen gesteld aan bureau jeugdzorg die als leidraad fungeren voor de analyse. De vraag over leegstand vloeit voort uit de leegstand die er voor residentiële hulp begin dit jaar is geweest bij enkele zorgaanbieders. Deze tijdelijke leegstand verklaart bureau jeugdzorg door een “mis match” tussen vraag en aanbod. In deze notitie gaat bureau jeugdzorg op mijn verzoek nader in op deze “mis match”, op pagina 9. Hierin beschrijft bureau jeugdzorg vooral de knelpunten tussen vraag- een aanbod. Op pagina 6 geeft bureau jeugdzorg mogelijke oorzaken voor de tijdelijke leegstand die er is geweest. Sinds de tweede helft van 2005 is er echter geen sprake meer van leegstand voor residentiële hulp.

Pagina 5: wachttijst

De zin dat zorgaanbieders gegevens over de gemiddelde wachttijd verstrekken aan de provincie is niet juist. De zorgaanbieders verstrekken deze niet aan de provincie.

Pagina 11

Zo licht mogelijke hulp of stevig doorpakken?

Bij het tweede aandachtsbolletje staat dat “er soms te lang doorgemodderd wordt met lichte hulp terwijl zwaardere hulp noodzakelijk zou zijn”. Het is de taak van bureau jeugdzorg om de cliënt die zorg te geven die noodzakelijk is. Wanneer duidelijk is dat een cliënt zwaardere zorg nodig heeft dan ambulante hulp, dan dient de cliënt deze hulp ook geïndiceerd te krijgen. Bureau jeugdzorg geeft op pagina 13 aan dat de wachttijsten voor deze vorm van hulp nog steeds groeien. Hieruit kan niet anders worden geconcludeerd dan dat er een grote behoefte is aan deze vorm van hulp.

De 10% regeling voor buitenregionale plaatsingen.

Zorgaanbieders mogen niet meer dan 10% van hun capaciteit gebruiken voor kinderen van buiten de provincie. Vanuit een interne IPO werkgroep wordt op dit moment deze, wettelijke, regeling nader bekeken.

Bureau jeugdzorg schetst in haar analyse, op pagina 17, dat de gesprekken met de Rading over de opvang van afstandsbaby's tot op heden geen resultaat heeft opgeleverd. De provincie Utrecht heeft met de Rading afspraken gemaakt over de opvang van afstandsbaby's, juist om te voorkomen dat er onvoldoende capaciteit is voor afstandsbaby's binnen de provincie Utrecht. De Rading geeft aan dat er voldoende gezinnen beschikbaar zijn voor de opvang van afstandsbaby's.

Enkele kinderen uit de provincie Utrecht verblijven langdurig in een gezinshuis van De Glind (provincie Gelderland). Omdat de Glind in het verleden een landelijk werkende instelling was en nu niet meer, mag ook De Glind niet meer dan 10% van haar capaciteit gebruiken voor kinderen van buiten de provincie Gelderland. Op dit moment wordt er op ambtelijk niveau gesproken met de provincie Gelderland. De verwachting is dat er snel een oplossing komt (met “gesloten beurs” omdat zorgaanbieders in Utrecht ook regelmatig kinderen opvangen uit de provincie Gelderland).

Pagina 12

Dreigende stopzetting trainingsklas Maatschappij Zandbergen i.s.m. de Mulock Houwerschool (ZMOK).

De offerte die is uitbracht door Zandbergen is destijds niet gehonoreerd omdat de offerte niet voldeed aan de criteria in het offertetraject. De provincie financiert het project momenteel uit autonome middelen tot eind 2006. De afspraak is dat de trainingsklas wordt opgenomen in het reguliere aanbod.

Pagina 13: trends in vraag en aanbod

Actualisatie van de trends uit het onderzoek van Van Montfoort (2004)

In het kader van de nieuwe Wet op de jeugdzorg mag een bureau jeugdzorg, in principe geen licht ambulante hulp meer uitvoeren. Gemeenten moeten deze taak op zich gaan nemen en hiervoor heeft de provincie Utrecht het programma “de Samenhang op Scherp”.¹ Wanneer de problemen van een cliënt dermate ernstig zijn en niet opgelost kunnen worden in het lokale veld dan kan bureau jeugdzorg indiceren voor bijvoorbeeld een intensievere vorm van ambulante hulp die door de zorgaanbieders wordt geboden.

Bij het eerste aandachtsbolletje constateert bureau jeugdzorg een toename van de wachtlijst voor intensief ambulante zorg. Bureau jeugdzorg geeft twee oorzaken voor een stijging van de wachtlijsten voor ambulante hulp: 1) autonome groei van de vraag en 2) dat bureau jeugdzorg zelf haar ambulante hulp grotendeels heeft moeten afstoten. Deze laatste reden is niet correct. Volgens de Wet op de jeugdzorg mag bureau jeugdzorg geen zwaardere ambulante trajecten meer uitvoeren. Deze trajecten moeten worden uitgevoerd door het lokale veld. Bureau jeugdzorg heeft in januari 2005 een knelpunten notitie geschreven voor de provincie. In deze notitie schetst zij het probleem dat gemeenten in 2005 en 2006 nog niet in staat zijn om deze zwaardere trajecten uit te voeren (het gaat om cliënten voor wie de gemeenten nog geen adequate licht ambulante hulp hebben opgebouwd en de zwaardere vorm van geïndiceerde hulp door zorgaanbieders te zwaar is). Bureau jeugdzorg heeft de provincie dan ook begin 2005 verzocht om voor een overgangsperiode van 2 jaar zelf deze zwaardere trajecten te mogen uitvoeren zodat zij niet hoeven te indiceren voor duurdere ambulante hulp die wordt uitgevoerd door de zorgaanbieders en om te voorkomen dat cliënten tussen “Wal en Schip” vallen. De provincie heeft dit verzoek gehonoreerd en een overgangsregeling getroffen met bureau jeugdzorg waarin zij in 2005 maximaal 400 zwaardere trajecten mag uitvoeren. Echter bureau jeugdzorg komt terug op deze afspraak en in de praktijk blijkt nu dat zij deze cliënten wel degelijk verwijzen naar de duurdere geïndiceerde ambulante jeugdzorg en bij de bureau jeugdzorg beschikbare 400 zwaardere trajecten weinig benutten. De provincie en bureau jeugdzorg zijn in overleg om dit probleem op te lossen.

Pagina 18: vraag waar nog geen aanbod voor is.

Netwerkberaden

De provincie is op dit moment bezig om te kijken wat de mogelijkheden zijn om netwerkberaden breed in de jeugdzorg te implementeren. (Hiervoor zijn nog geen middelen beschikbaar maar dit projectvoorstel wordt zo mogelijk meegenomen bij de projectvoorstellen in het kader van het thema “integratie”).

¹ Waarvoor de Staten 4,3 miljoen euro beschikbaar stelden en waarvoor inmiddels met op één na alle gemeenten bestuurlijk akkoorden met resultaatafspraken zijn afgesloten. Na 2 jaar moeten alle gemeenten o.m. adequate licht ambulante hulp kunnen bieden.